

Haarlem, 4 maart 2021

Pieter Teylers Huis nadert voltooiing

Vandaag is een belangrijke mijlpaal bereikt in de restauratie van Pieter Teylers Huis, het voormalige woonhuis van Pieter Teyler (1702-1778) en de geboorteplaats van Teylers Museum. Met het symbolisch openen van de monumentale voordeur aan de Damstraat door Teylers Museum directeur Marjan Scharloo en architect Liesbeth van Apeldoorn van TPAHG architecten is het pand na een jarenlange en ingrijpende restauratie officieel overgedragen door de [restauratiepartners](#) aan Teylers Museum. De komende maanden wordt door het museum verder gewerkt aan de inrichting van dit unieke historische woonhuis van de *founding father* van het oudste museum van Nederland. Uitgangspunt hierbij vormen de Verlichtingsidealen van Pieter Teyler en waarom deze tot op de dag van vandaag relevant zijn. Pieter Teylers Huis opent in november 2021 voor het eerst voor het publiek, als nieuwe vleugel aan het museum.

Directeur Marjan Scharloo en architect Liesbeth van Apeldoorn openen de monumentale deur van Pieter Teylers Huis

© 2021 Studio Johan Nieuwenhuize

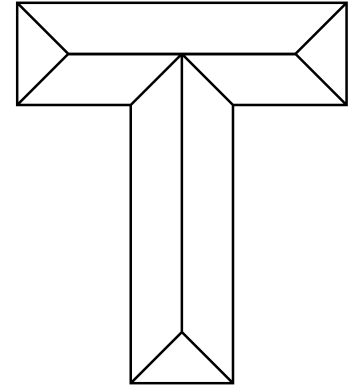
Marjan Scharloo, directeur Teylers Museum: *‘Met de voltooiing van de bouwkundige restauratie is de grootste stap gezet richting de realisatie van Pieter Teylers Huis. Wij kunnen niet wachten tot we deze nieuwe parel van Haarlem kunnen openen voor de museumbezoekers.’*

[BEKIJK DE VIDEOBOODSCHAP VAN MARJAN SCHARLOO](#)

Liesbeth van Apeldoorn, partner en architect TPAHG architecten: *‘Een van de grote uitdagingen bij de restauratie van dit prachtige, monumentale pand was het aan het zicht onttrekken van alle benodigde installaties van deze tijd zodat de beleving van het woonhuis overeind blijft. We zijn heel blij met en trots op wat we hier, dankzij de enorme inzet van het hele team, hebben gerealiseerd.’*

Essentiële schakel

Pieter Teyler was een rijke Haarlemmer die zijn vermogen en huis naliet aan een stichting die als doel had om het leven van iedereen te verbeteren. Daaruit kwam onder andere Teylers Museum voort, dat in 1784 opende en toen nog alleen bestond uit de Ovale Zaal. Via de indrukwekkende, lange marmeren gang van Teylers voormalige woonhuis betraden bezoekers de Ovale Zaal en verwonderden zich over de nieuwste wetenschappelijke uitvindingen en de kunst van dat moment. Beroemde gasten als Einstein, keizer Napoleon en tsaar Alexander maakten hier hun opwachting. Het huis is zowel fysiek als inhoudelijk onlosmakelijk verbonden met het museum en is een essentiële schakel in Het Grote Verhaal van Teyler: het Masterplan waarmee Teylers Museum sinds 2017 werkt aan de integratie van collecties, gebouw en geschiedenis.

Uniek Rijksmonument

Enkele ruimtes van het pand, dat voor het laatst werd verbouwd in 1715, behoren tot de best bewaarde historische interieurs van Nederland uit de 18de eeuw. Authentieke bouwkundige elementen die elders vaak al lang verdwenen zijn, zijn hier behouden. Het huis beslaat 1.115 m². De begane grond zal worden opengesteld voor publiek. Rondleidingen en groepsbezoek worden mogelijk op de eerste verdieping. Hier zijn ook ruimten voor workshops en bijeenkomsten beschikbaar. De oude hoofdingang van Pieter Teylers Huis aan de Damstraat 21 wordt niet opnieuw in gebruik genomen: deze verloor in 1885 zijn functie met de nieuwe hoofdingang aan het Spaarne.

Grondige en duurzame restauratie

Sinds 2013 wordt het grote pand, in feite bestaande uit vier aan elkaar gebouwde huizen, grondig gerestaureerd en zoveel mogelijk in de tijd teruggebracht. Na een eerste fase gericht op funderingsherstel en verbeteringen aan de constructie, is in november 2019 gestart met de casco-restauratie van dit Rijksmonument. Met dank aan een genereuze subsidie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed kon het huis duurzamer worden gemaakt dan aanvankelijk gepland. Zo zijn daken voor het eerst geïsoleerd en ramen voorzien van isolatieglas voor monumenten. Bij het in oude staat terugbrengen van de historische interieurs zijn installaties zoals leidingen, klimaatbeheersing en brandbeveiliging onzichtbaar weggevoerd. Met deze aanpassingen wordt een prettige en veilige omgeving voor het publiek gecreëerd. Ook de oorspronkelijke kleuren zijn teruggebracht.

Verlichtingsidealen centraal in de bezoekerservaring

Pieter Teylers Huis is één van de weinige plekken ter wereld waar de Verlichting letterlijk tastbaar aanwezig is. Het actuele idee van de Verlichting dat iedereen het recht heeft te streven naar een gelukkig leven vormt dan ook het uitgangspunt van de inrichting en de programmering van het huis. Pieter Teyler geloofde dat praktische uitvindingen en ontdekkingen de beste manieren waren om de wereld tot een betere plek te maken. Door een link te leggen met het heden worden bezoekers vanaf november 2021 uitgenodigd om te reflecteren op het actuele vraagstuk van het verbeteren van de samenleving voor iedereen en de bijdrage die kunst en wetenschap daaraan kunnen leveren.

Miniatuurhuis

Ter gelegenheid van de opening van Pieter Teylers Huis wordt zijn huis nagebouwd (schaal 1:12) zoals het eruit zag op 8 april 1778, Pieter Teylers sterfdag. Deze exacte reconstructie in 3d wordt als het ware een maquette en poppenhuis ineen. Het miniatuurhuis, met een totale lengte van circa 3,50 meter en 75 centimeter breed, wordt een van de pronkstukken in Pieter Teylers Huis.

Restauratie in beeld: fotografie door Johan Nieuwenhuize

Sinds 2019 brengt kunstenaar/fotograaf Johan Nieuwenhuize in opdracht van Teylers Museum het proces van de restauratie in beeld. De foto's worden gebundeld in een publicatie met een heel bijzondere vormgeving en inhoud, die bij de opening van Pieter Teylers Huis wordt gepresenteerd.

De restauratie, inrichting en de bezoekerservaring kosten samen in totaal 7,5 miljoen euro. Dit bedrag kon bijeen worden gebracht dankzij royale bijdragen van [particulieren](#), [overheden](#) en [fondsen](#).

Noot aan de redactie / Niet voor publicatie: Voor meer informatie en/of beeldmateriaal: Heleen van Halsema, hvanhalsema@teylersmuseum.nl, afdeling Publiekszaken T. 023 516 09 71 (rechtstreeks) of T. 023 516 09 60 (algemeen).